

Náboženská mapa současného světa

Náboženské směry v životě lidstva a
jednotlivých zemí

Přehled dílčích témat

- Hranice mezi náboženstvími
- Přehled náboženství světa
- Počty stoupenců jednotlivých náboženství
- Náboženská geografie světa a Evropy
- Přítomnost náboženství v Česku, demografie, historie, geografie, právo

To náboženství nebo ta náboženství?

- ❑ Původní význam slova **religio** – zbožnost, oddanost – těžko množné číslo
- ❑ Náznakem obtíží je české slovo **náboženství** totožné v jednotném i množném čísle
- ❑ Vymezení identity uvnitř a hranic navenek je nesnadné
- ❑ Jednotlivá náboženství označená názvy: do značné míry konvence

Obvykle uváděná náboženství I.

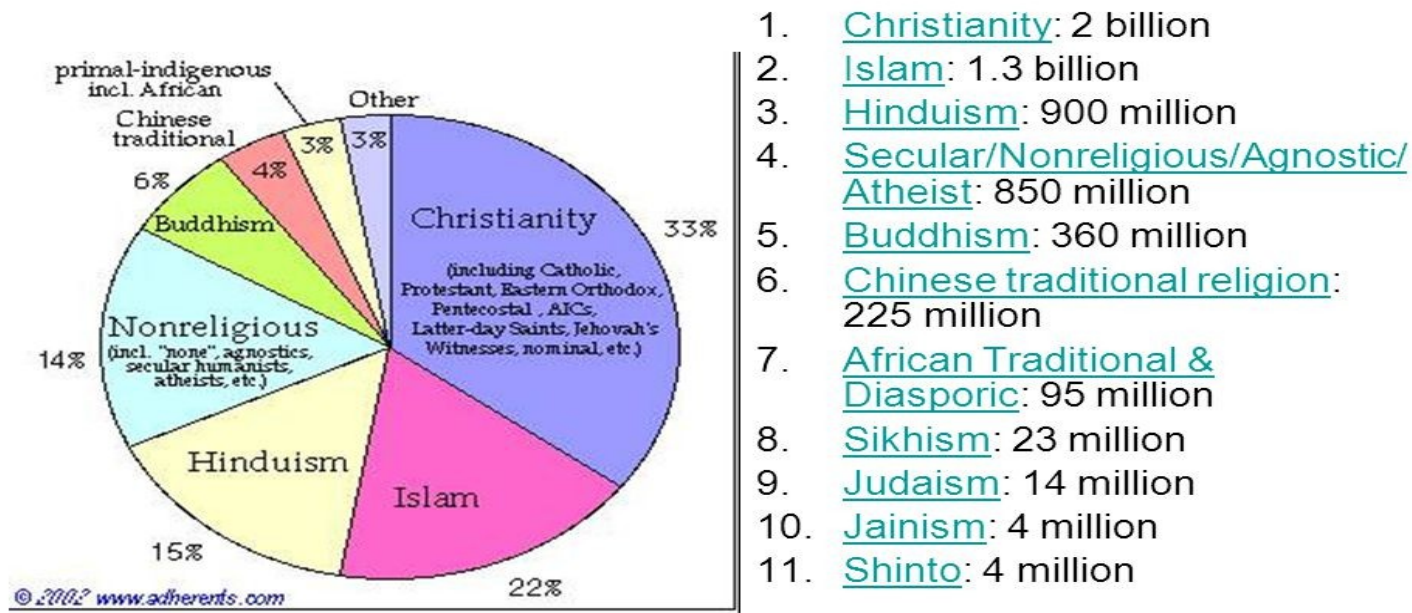
- 1) Čínské tradiční náboženství (rozvětvené na konfuciánství a taoismus)
- 2) Hinduismus
- 3) Buddhismus
- 4) Judaismus
- 5) Křesťanství
- 6) Islám
- 7) Tzv. archaická náboženství (náboženství „přírodních národů“)

Obvykle uváděná náboženství II.

- Chybí náboženství stejně lokální jako např. judaismus, ale početnější, např. sikhismus; chybí šintó
- Chybí asi miliarda lidí nenáboženských
- Chybí nové náboženské směry, dosud globálně nevýznamný, ale celosvětově rostoucí sektor

Výběr náboženství na grafu

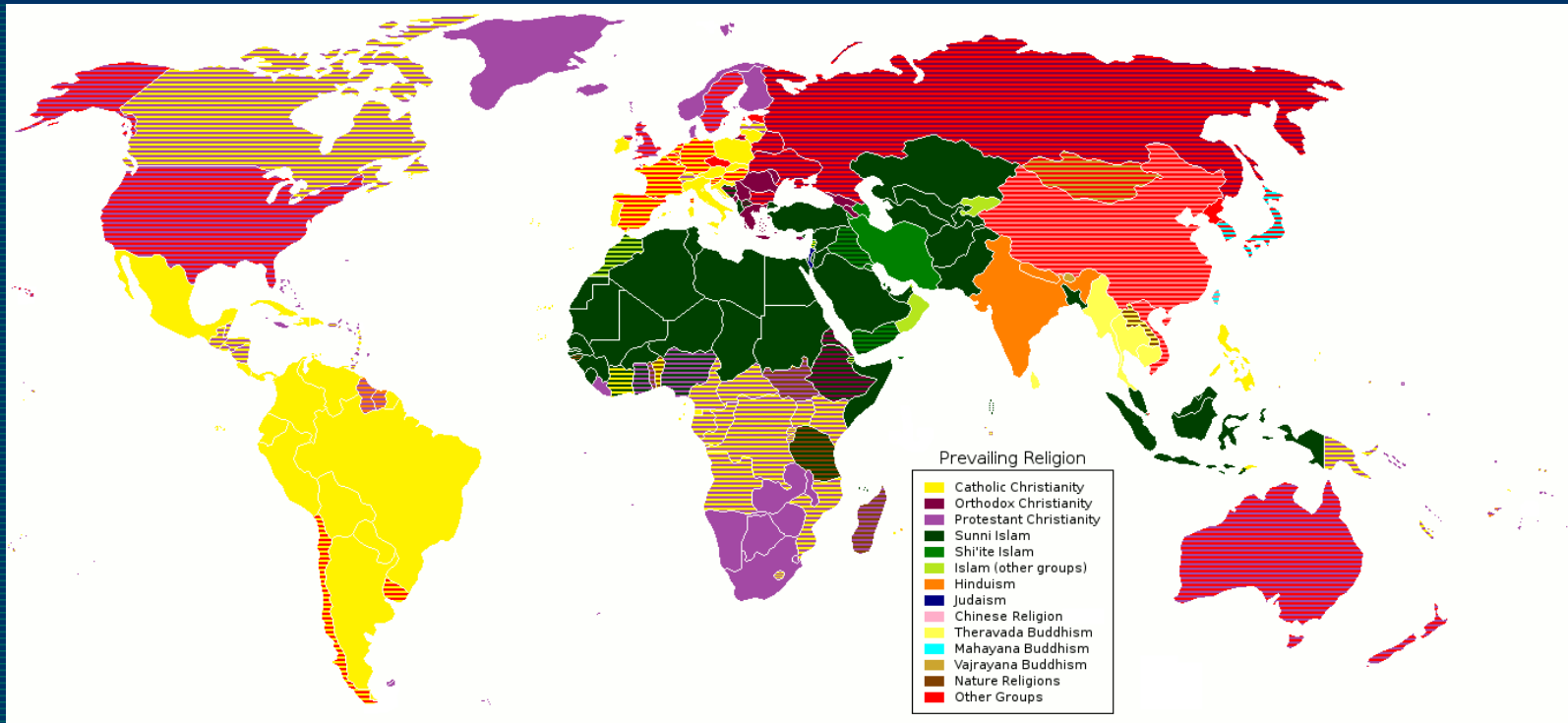
Major Religions of the World
Ranked by Number of Adherents

Náboženství – hrubé odhady členů

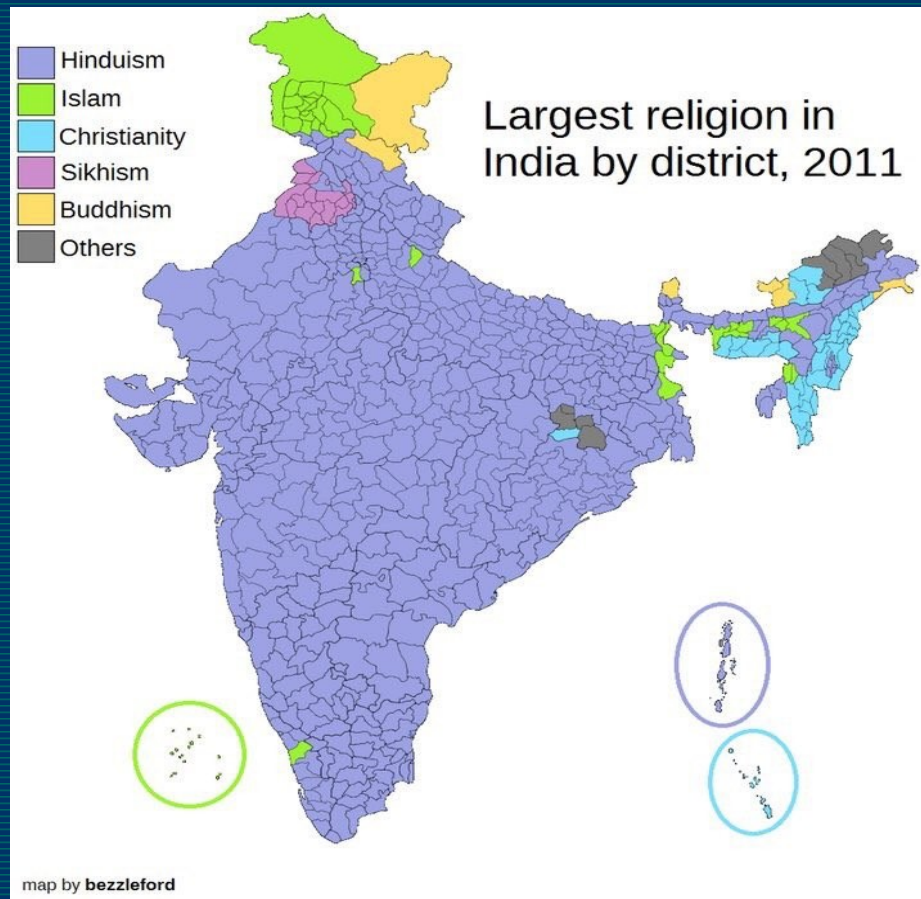
- ☐ Křesťanství – 2 000 000 000
- ☐ Islám – 1 400 000 000
- ☐ Hinduismus – 850 000 000
- ☐ Buddhismus – 400 000 000
- ☐ Judaismus – 14 000 000
- ☐ Archaická náboženství – 90 000 000
- ☐ Nenáboženští lidé – 1 000 000 000

Náboženská mapa světa

Náboženství na mapě světa

hinduismus

Náboženství na mapě světa

buddhismus

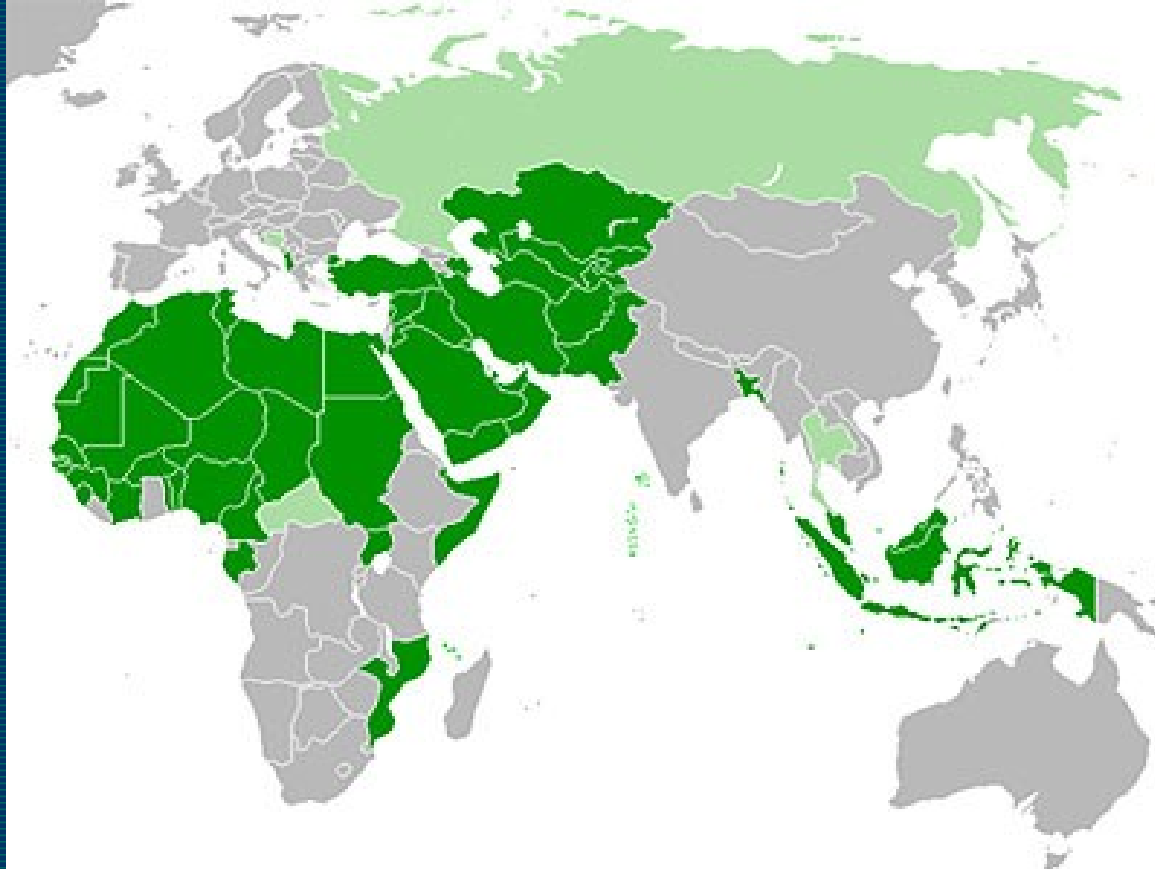
Náboženství na mapě světa

judaismus

Náboženství na mapě světa

islám

Mapa křesťanství v Evropě

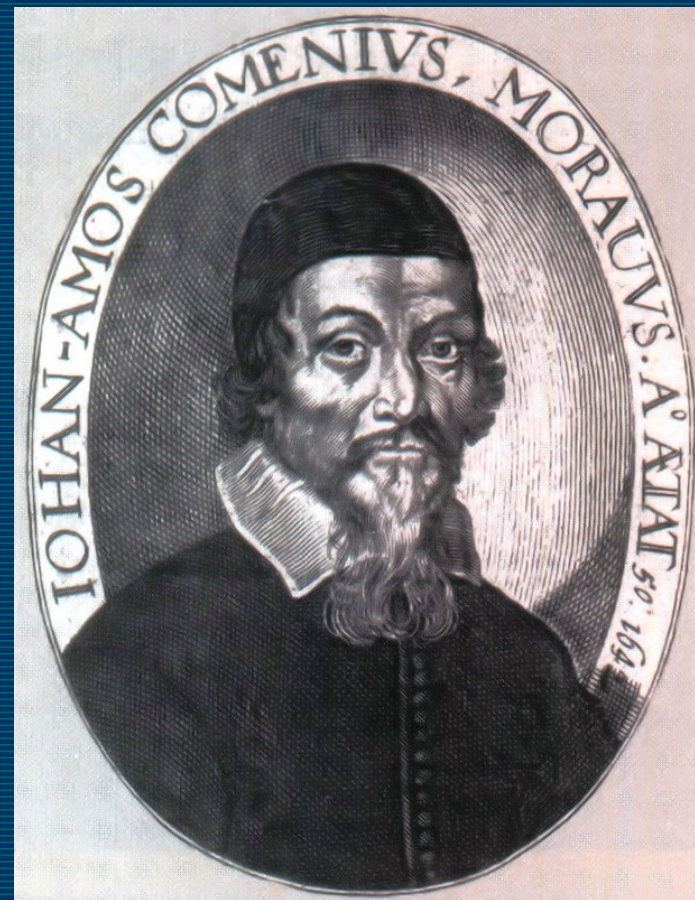
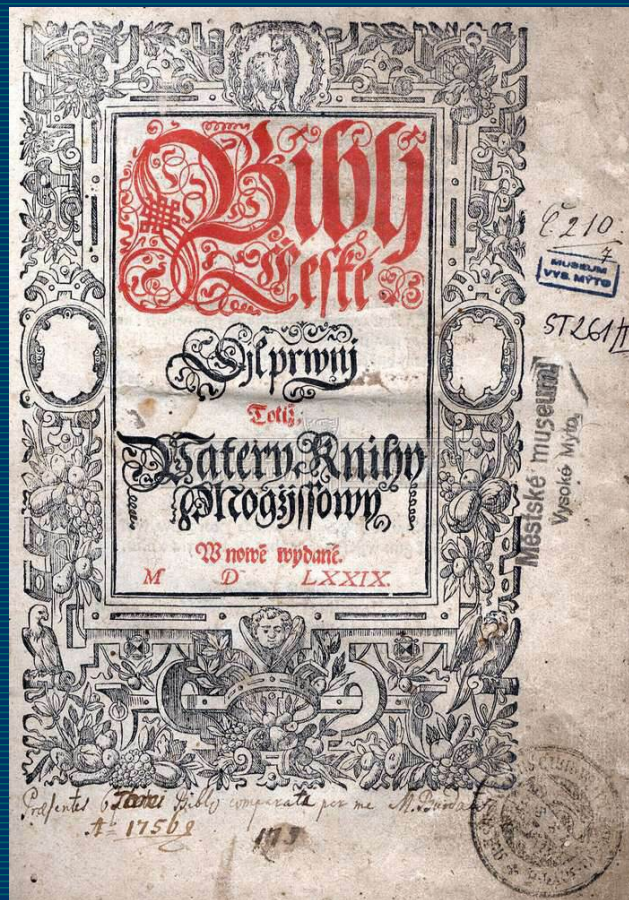
Přítomnost náboženství v Česku letmý historický průřez

- Předkřesťanské slovanské náboženství nedostatečně doloženo
- Od 9. stol. postupná christianizace, křesťanství západní i východní, vítězství latinského Západu
- Paralelně přítomna židovská menšina
- Radikální změny náboženské příslušnosti v 15. – 17. století

Přítomnost náboženství v Česku letmý historický průřez

Přítomnost náboženství v Česku letmý historický průřez

Přítomnost náboženství v Česku letmý historický průřez

- **Toleranční patenty** Josefa II. pro Čechy a pro Moravu, 1781
- *Jedině katolickému náboženství má přednost veřejného nábožného provozování pozůstatí, obojímu protestantskému náboženství ale tak, jako již uvedenému nevzjednocenému křeckému v všech místech, kdyby se to vedle počtu lidu dole znamenáného a dle fakultatův: obyvatelův dělati dalo a nekatoličtí by již v držení veřejného nábožného provozování postaveni nebyli, pryvální exercycyum provozovati dovoleno býti...*

Přítomnost náboženství v Česku letmý historický průřez

- Opatření zlepšující postavení Židů, shrnuté a potvrzené 1797 císařem Františkem II.
- Ústavní změny po revoluci z r. 1848, značná míra svobody vyznání od r. 1861, potvrzeno ještě 1867
- V posledních desetiletích habsburské monarchie bohatá náboženská pluralita.

Přítomnost náboženství v Česku letmý historický průřez

- Pokračování a rozšíření liberální politiky v Československu 1918 – 38
- přestupové hnutí: Českobratrská církev evangelická, přestupové sbory
- národní církev: Církev československá, spor o koncepci
- První vlna sekularizace: dělnictvo, učitelé

Přítomnost náboženství v Česku letmý historický průřez

- Okupace 1939 – 1945:
- Náboženská scéna zachována
- Genocida Židů na základě náboženské příslušnosti
- Zásah proti pravoslavné církvi
- Protikladné pozice římskokatolických náboženských činitelů

Přítomnost náboženství v Česku letmý historický průřez

- ❑ Komunistický režim 1948 - 1989
- ❑ Protináboženské aktivity režimu
- ❑ Mohutný do značné míry dobrovolný rozchod s náboženstvím
- ❑ Oficiální scéna pod kontrolou režimu
- ❑ Skryté („podzemní“) náboženské aktivity
- ❑ Náboženská složka exilu

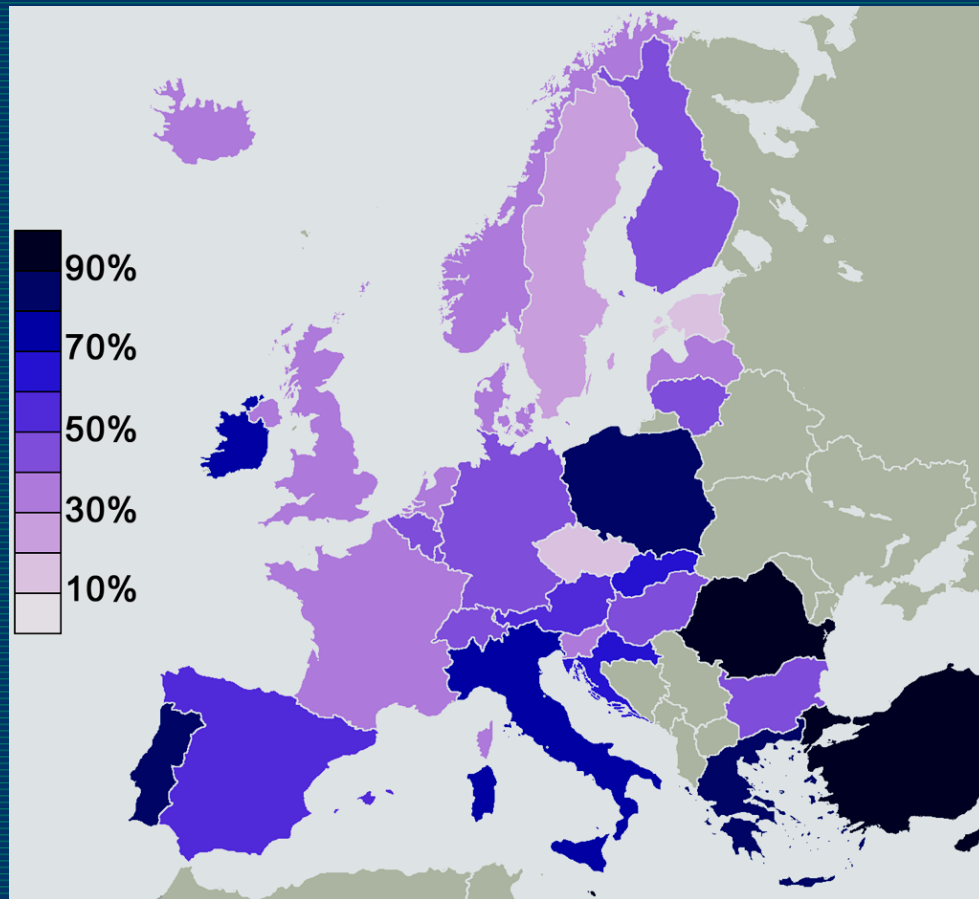
Přítomnost náboženství v Česku

současný stav – demograficky

	Římští katolíci	Evangelíci (CČE)	Husité (CČSH)	Ostatní	Bez vyznání	Ne-vedeno
1950	76 %	5 %	11 %	3 %	6 %	-
1991	39 %	2 %	2 %	1 %	40 %	16 %
2001	27 %	1 %	1 %	3 %	59 %	9 %
2011	10 %	0.5 %	0.4 %	9 %	34 %	45 %

Přítomnost náboženství v Česku

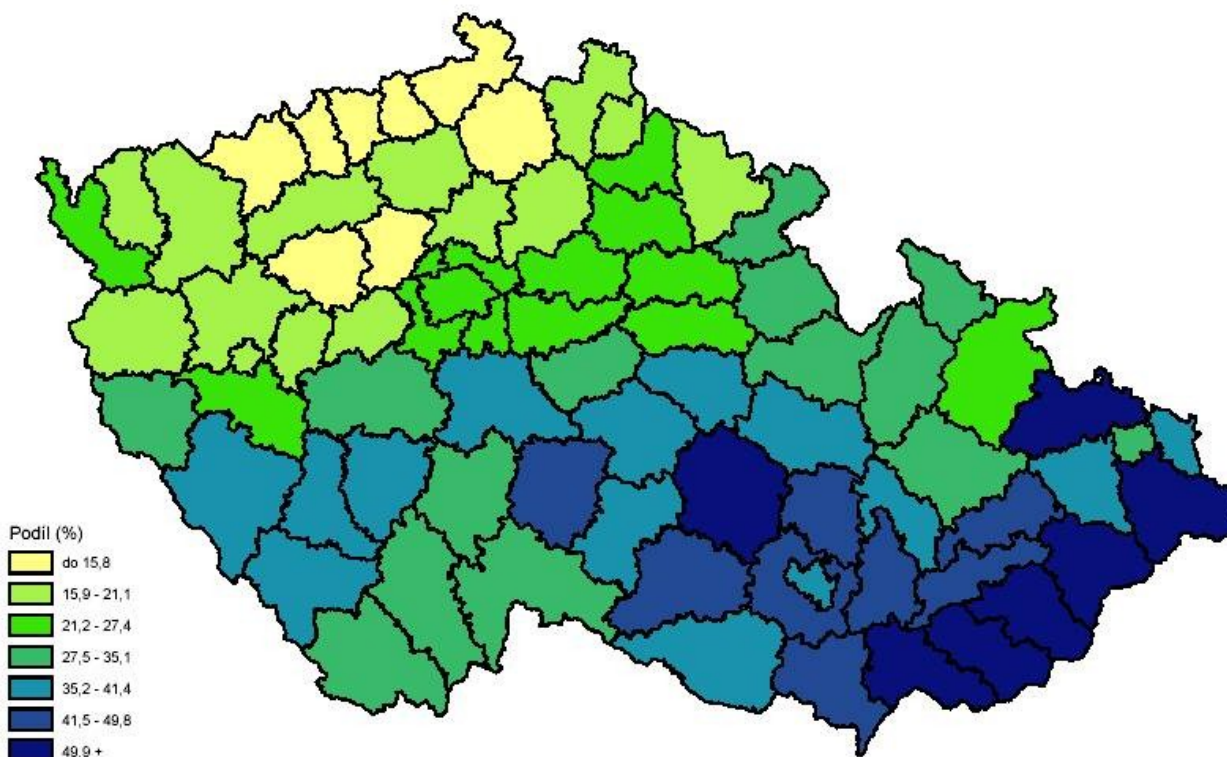
současný stav – mapa podle víry v Boha

Náboženství na mapě ČR

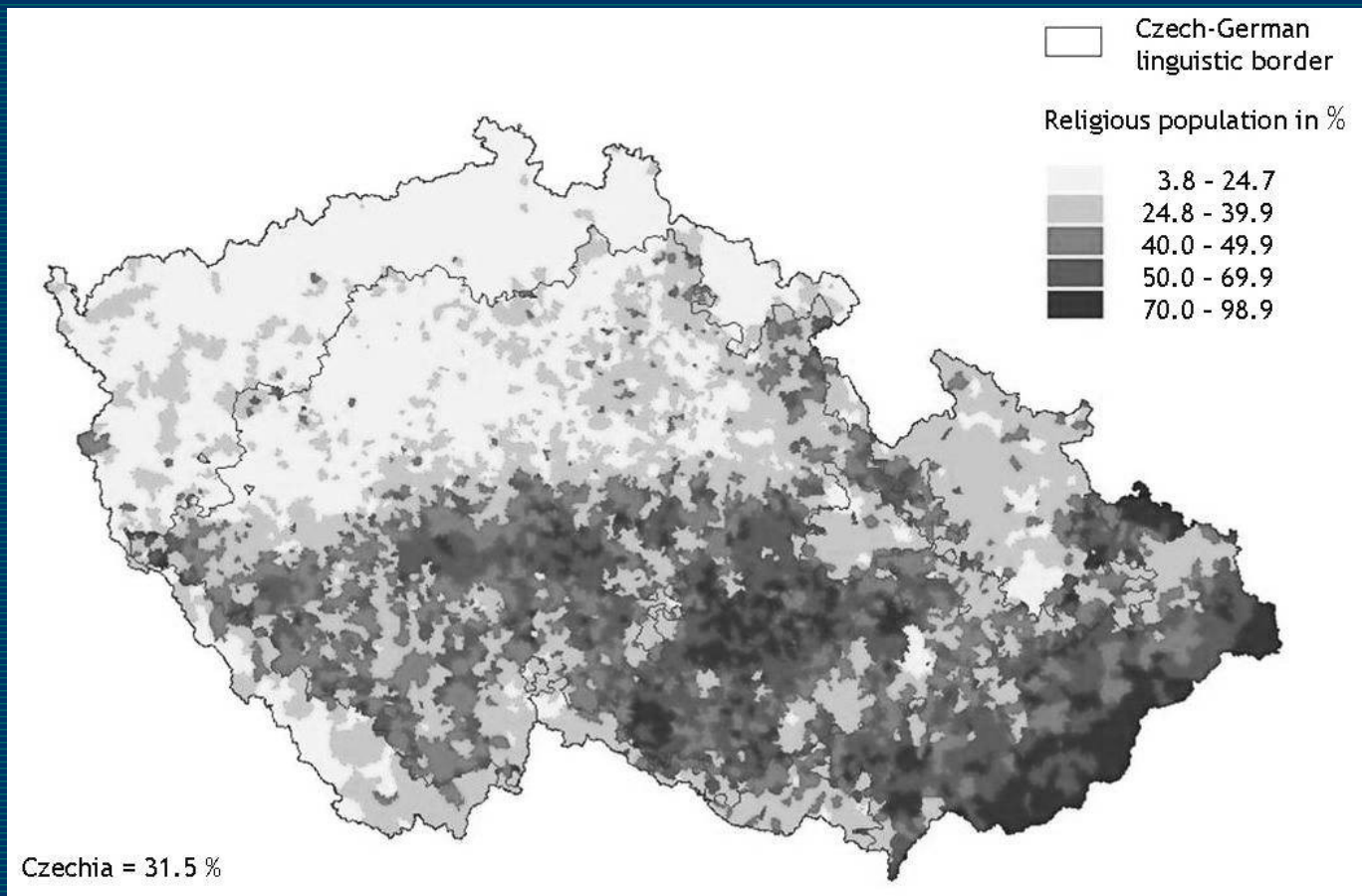
Podíl obyvatel, kteří se hlásí k nějakému vyznání

Podíl obyvatel s náboženským vyznáním - SLDB 2001

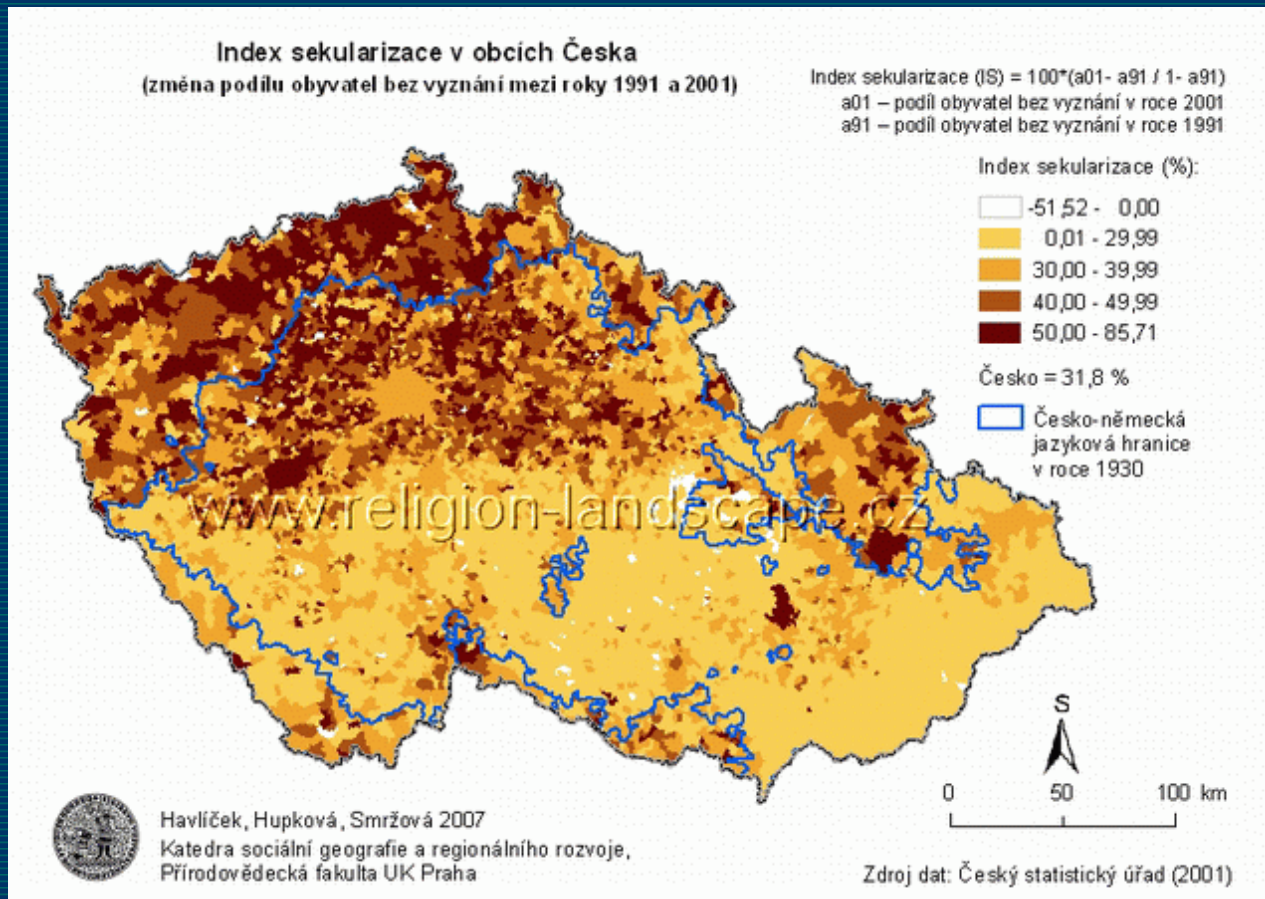
Náboženství na mapě ČR

Podíl lidí s náboženským vyznáním podle správních obvodů

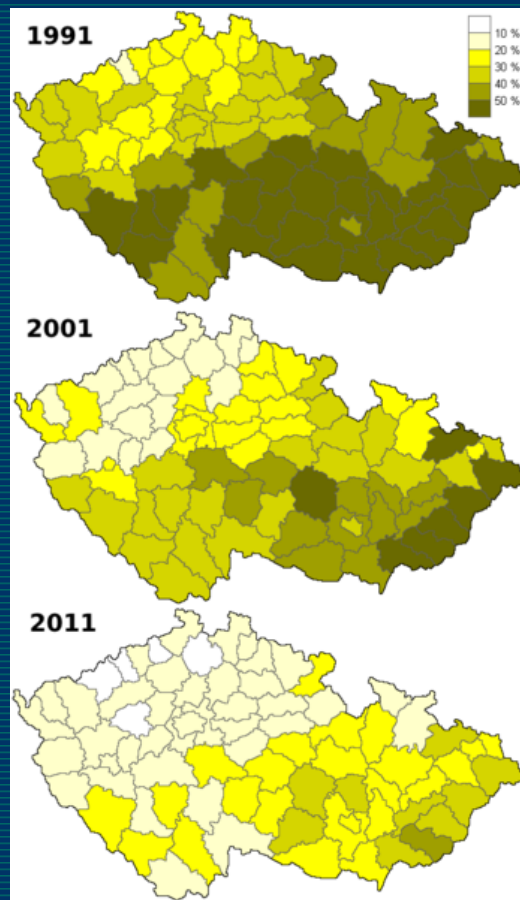
Náboženství na mapě ČR

Index sekularizace

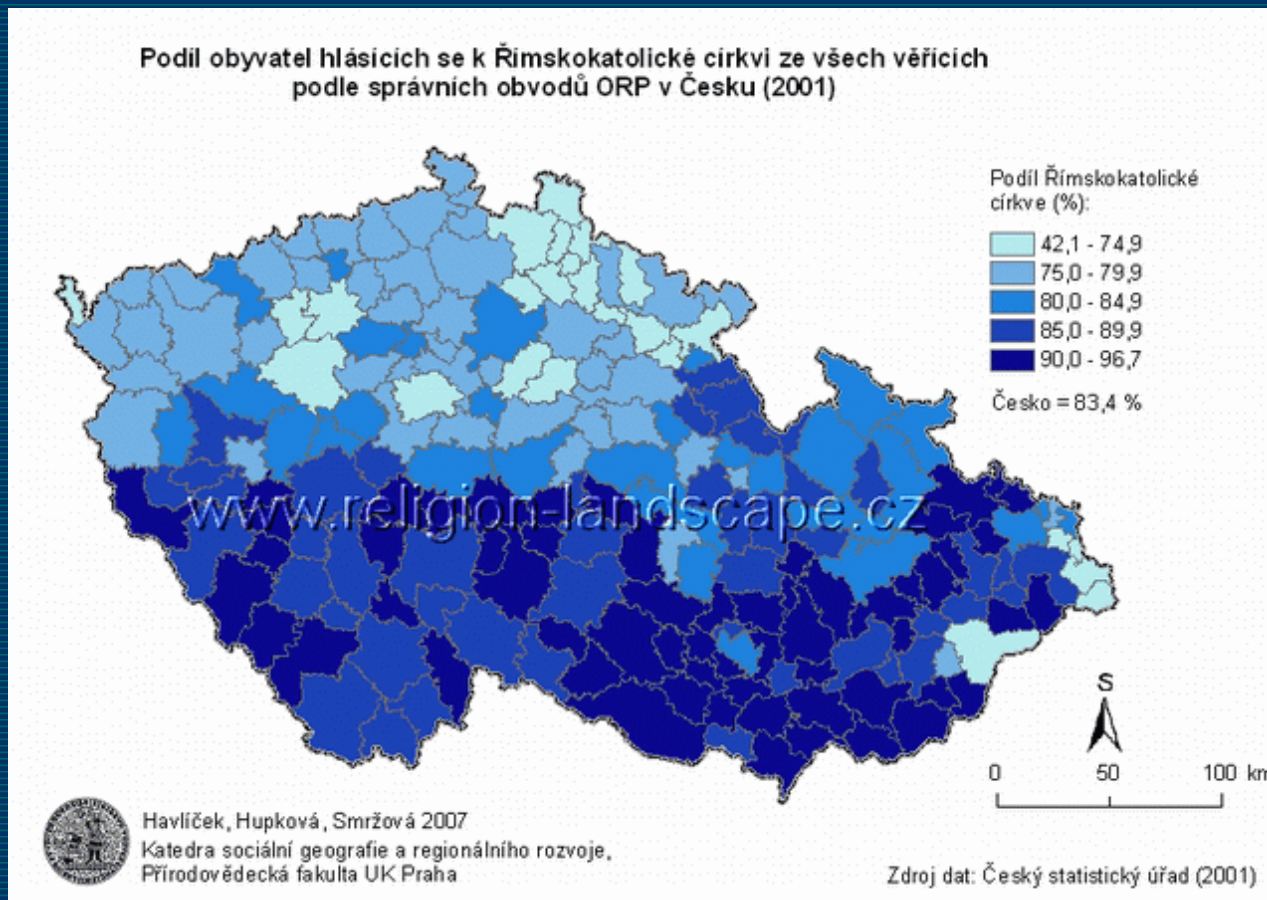
Náboženství na mapě ČR

Vývoj podílu věřících podle regionů

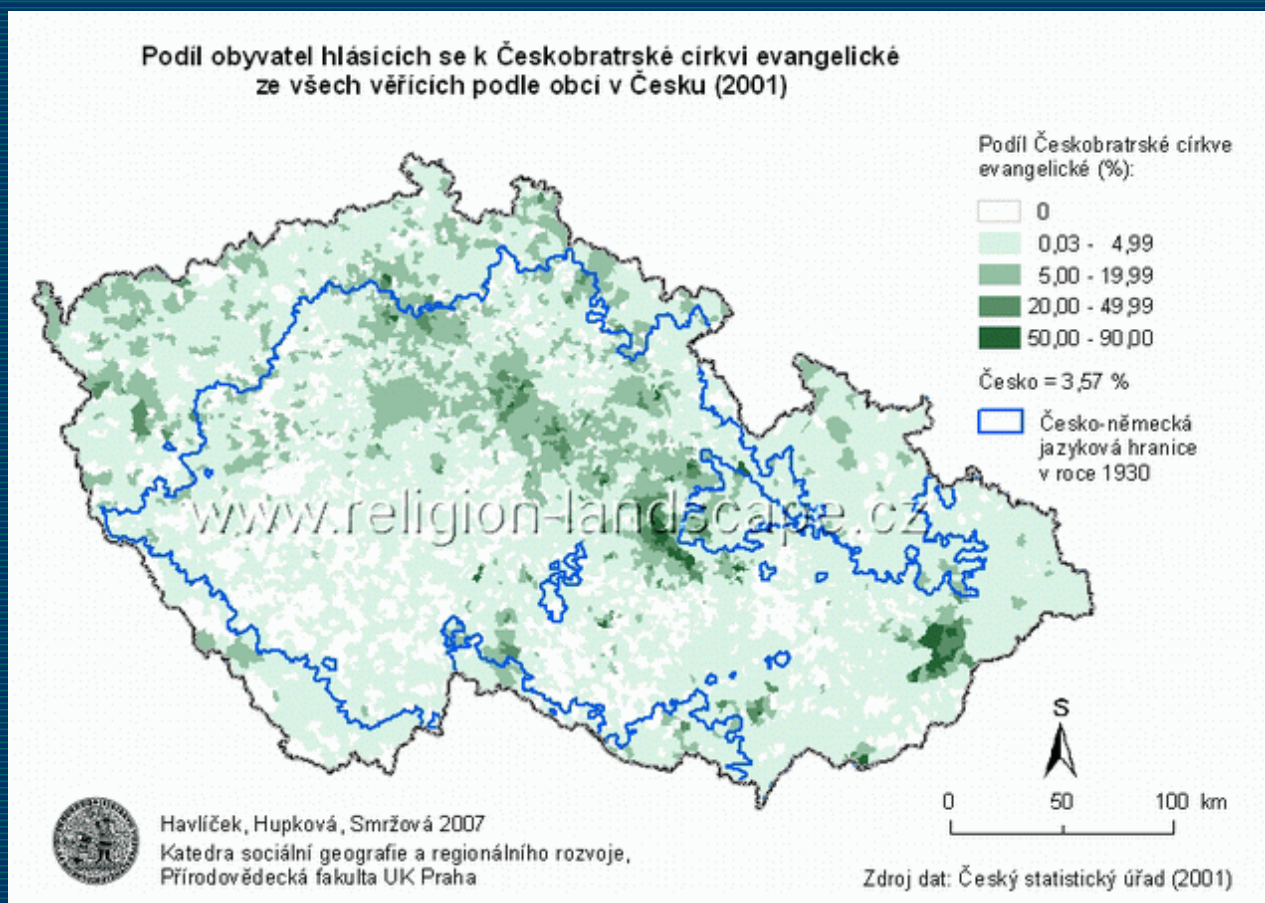
Konfesní mapa ČR

Podíl římských katolíků na celku obyvatel

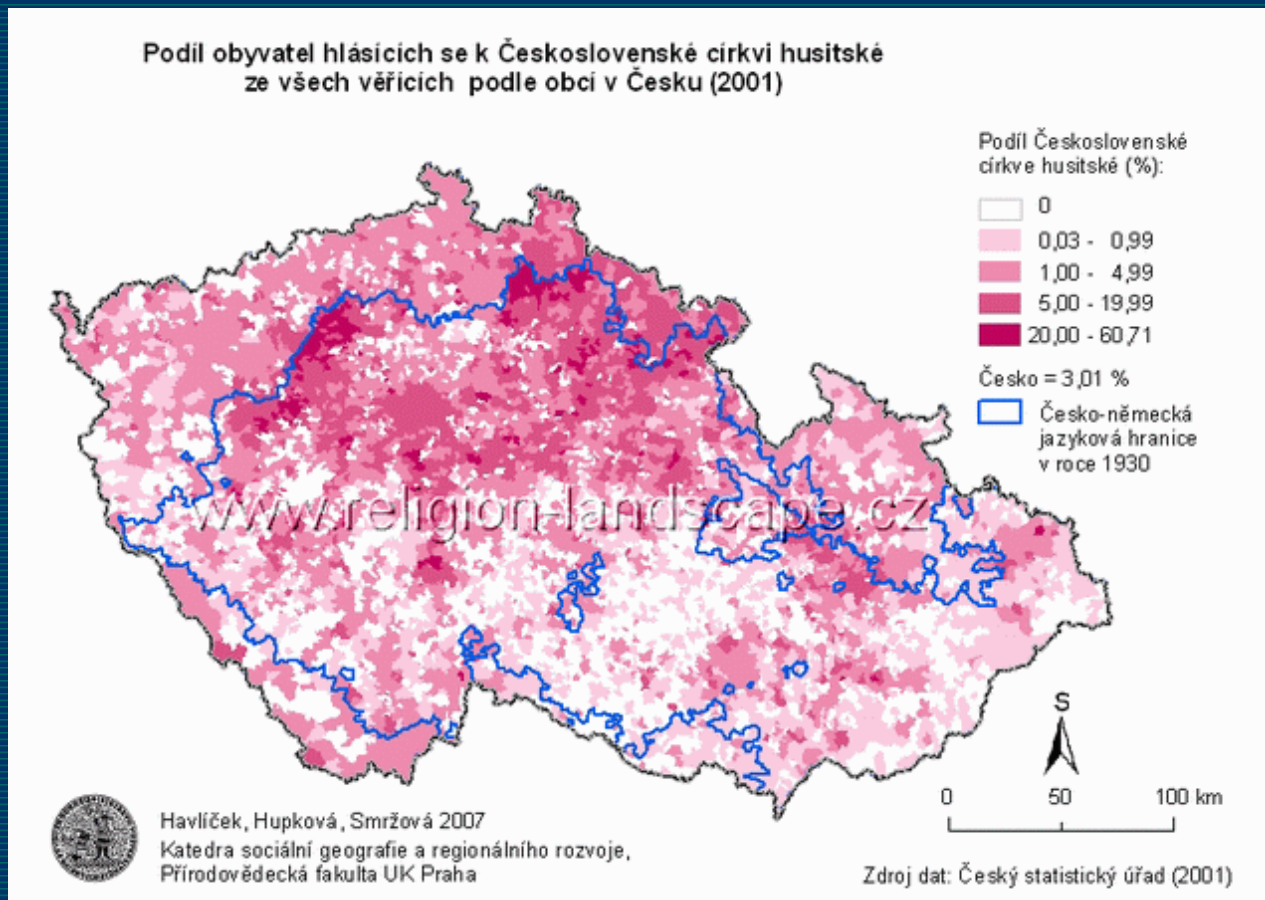
Konfesní mapa ČR

Podíl evangelíků na celku obyvatelstva

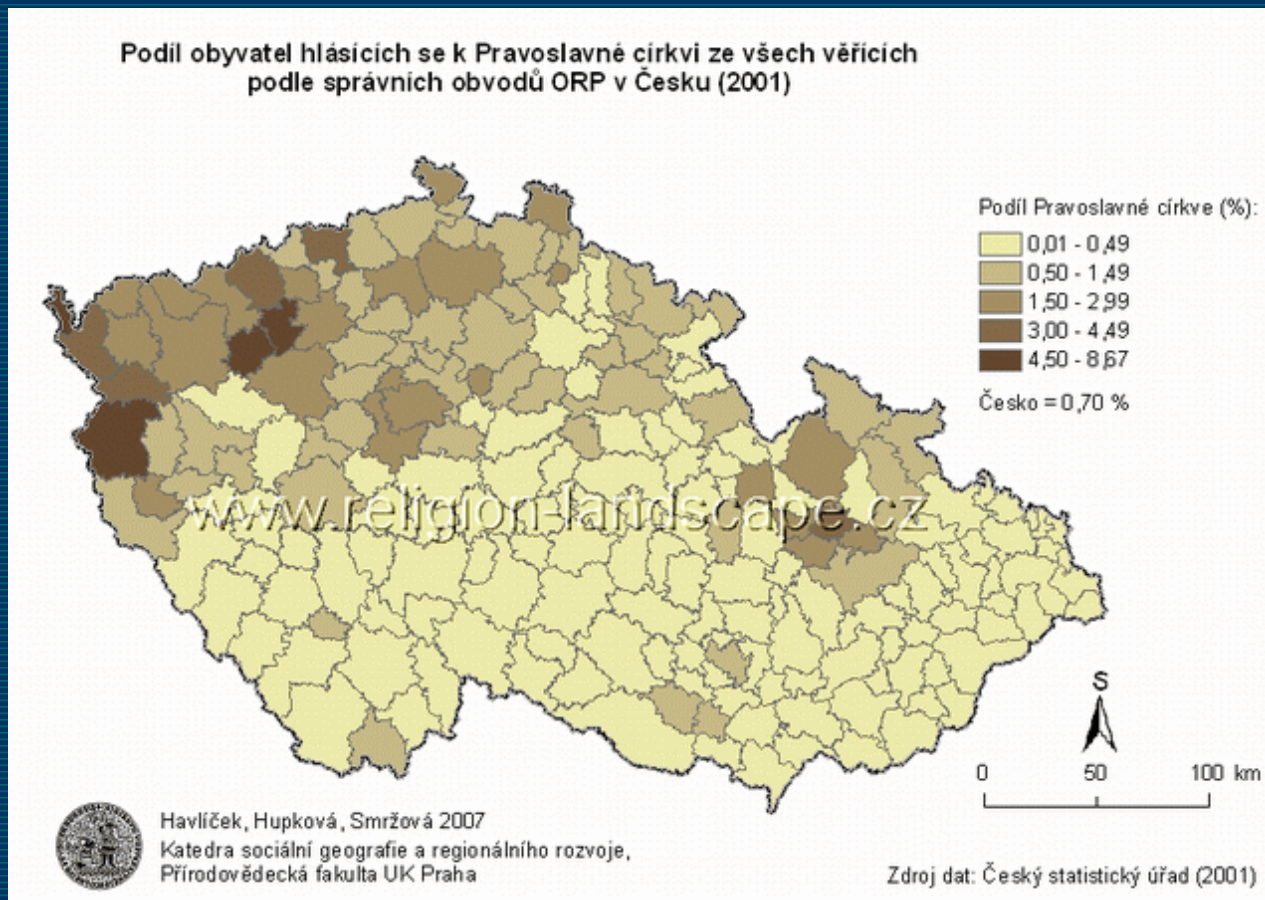
Konfesní mapa ČR

Podíl husitů (CČSH) na celku obyvatelstva

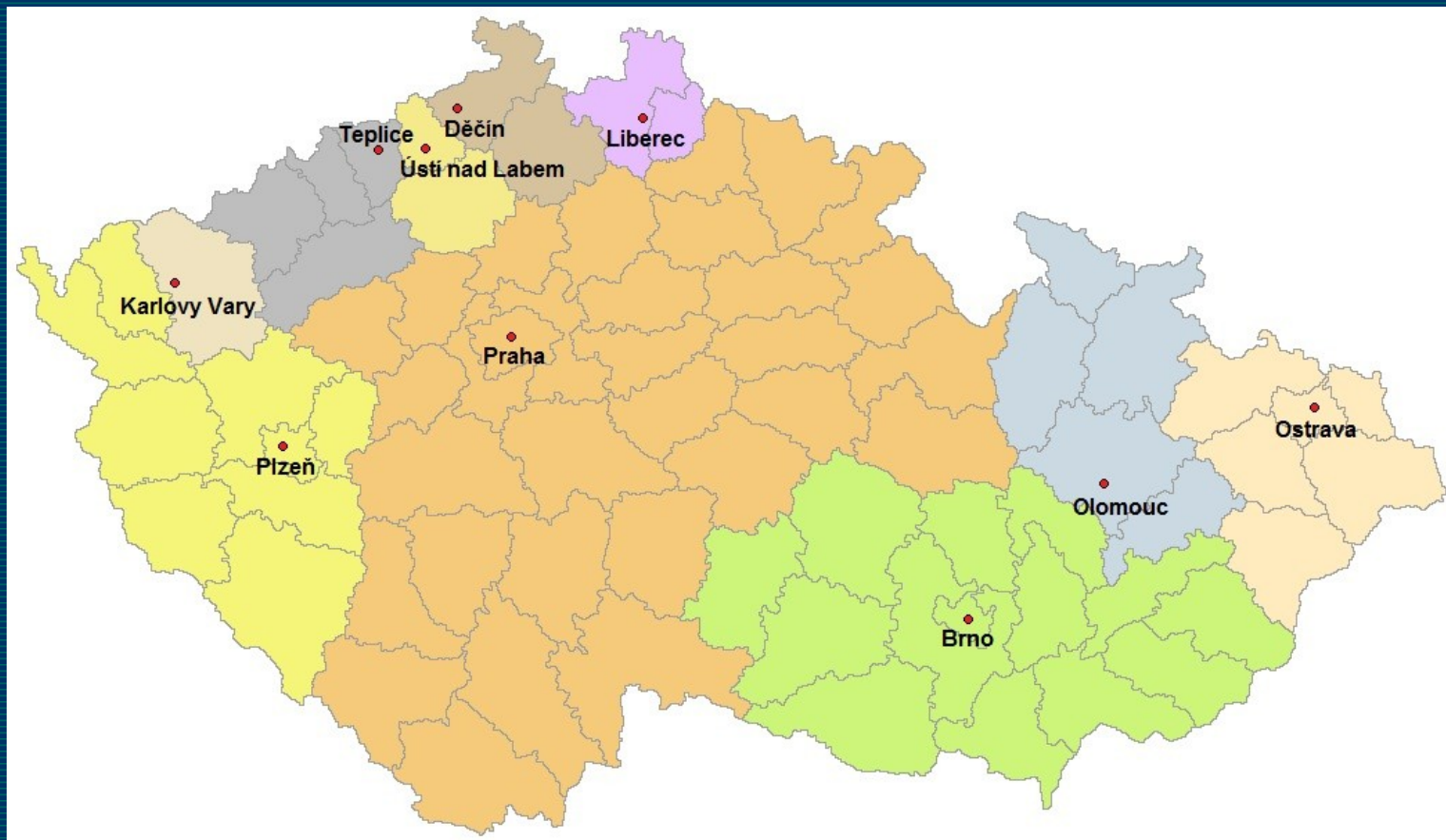
Konfesní mapa ČR

Podíl pravoslavných na celku obyvatelstva

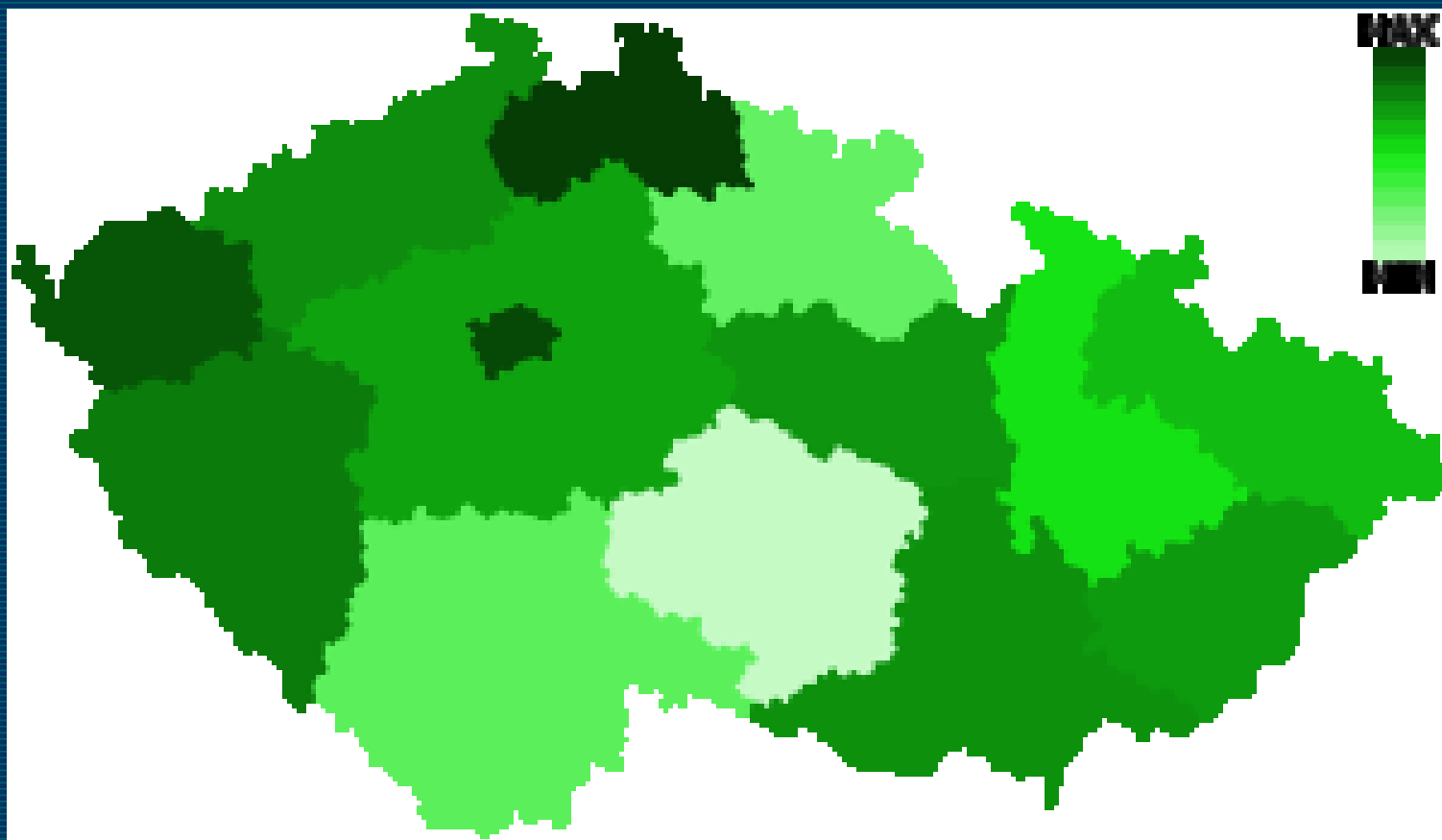
Konfesní mapa ČR

Mapa židovských náboženských obcí

Konfesní mapa ČR

Zastoupení (novo)pohanů

Přítomnost náboženství v Česku

současný stav - právně

- Listina základních práv a svobod, čl. 15 a 16

- Zákon o hospodářském zabezpečení církví č. 218/1949 Sb. (dnes platí už jen podpůrně); novelizované znění

Přítomnost náboženství v Česku

současný stav - právně

- Zákon o církvích a náboženských společnostech č. 3/2002 Sb (v novelizovaném znění)
 - podmínky působení (§ 5)
 - registrace a akreditace

Přítomnost náboženství v Česku

současný stav - právně

- Zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, č. 428/2012
- - zabírání církevního majetku historicky
- - výběr náboženských subjektů
- - fyzické vrácení majetku
- - finanční částky (§ 15)